

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 października 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że S. J. (1) jako pracownik u płatnika składek R. L. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu, chorobowemu oraz zdrowotnemu w okresie od 1 sierpnia 2008 roku do 2 października 2015 roku oraz iż podstawa wymiaru składek wynosi:

- 1) za okres od sierpnia 2011 roku do grudnia 2012 roku na ubezpieczenia społeczne 1.500 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne 1.294,35 zł,
- 2) za okres od stycznia 2013 roku do grudnia 2013 roku na ubezpieczenia społeczne 1.600 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne 1.380,64 zł,
- 3) za okres od stycznia 2014 roku do lipca 2014 roku na ubezpieczenia społeczne 1.680 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne 1.449,67 zł,
- 4) za okres od sierpnia 2014 roku do października 2015 roku na ubezpieczenia społeczne i na ubezpieczenie zdrowotne 0,00 zł.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył S. J. (1). Decyzję zaskarżył w części w jakiej ustalono podstawę wymiaru składek na poziomie 0,00 zł za okres od sierpnia 2014 roku do października 2015 roku na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 83 ust. 1 punkt 1 i 3 w zw. z art. 18 ust. 1 i ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez błędne ustalenie przez organ, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wynosi za okres od sierpnia 2014 roku do października 2015 roku 0,00 zł.

Wniósł o zmianę decyzji i ustalenie, że podstawa wymiaru składek za okres od sierpnia 2014 roku do października 2015 roku na ubezpieczenia społeczne wynosi 1.680 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne 1.449,67 zł. Wniósł również o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania podał, że był zatrudniony u płatnika składek w okresie od sierpnia 2014 roku do października 2015 roku. W tym okresie pozostawał w gotowości do świadczenia pracy, czego dowodem jest wypowiedzenie umowy dopiero w kolejnym roku.

Ubezpieczony wskazał, iż posiadał telefon służbowy powierzony przez płatnika składek, który zdał w styczniu 2016 roku, co oznacza iż do momentu przekazania telefonu pracodawcy mógł podejmować czynności służbowe. Pojawiał się również w miejscu świadczenia pracy i był gotowy do jej wykonywania. Charakter świadczonej pracy polegał na tym, że oczekiwał na wezwanie pracodawcy.

Pracodawca w deklaracji podatkowej za lata 2011-2014 wskazał odprowadzone zaliczki, a także opłacał składki na ubezpieczenie społeczne.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów procesu.

Zainteresowany R. L. przyłączył się do stanowiska organu rentowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony S. J. (1) był zatrudniony przez zainteresowanego R. L. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo – Produkcyjno – Handlowo – Usługowe (...) w S. w okresie od 1 sierpnia 2008 roku do 2 października 2015 roku.

(świadcstwo pracy – k.36-37)

Z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zainteresowany zgłosił ubezpieczonego do ubezpieczeń społecznych od dnia 1 sierpnia 2008 roku.

(zgłoszenie – k.29)

W dniu 1 października 2015 roku zainteresowany złożył korektę deklaracji PIT 11 za 2014 rok wskazując, iż przychód ze stosunku pracy ubezpieczonego w 2014 roku wyniósł 0,00 zł. Jako przyczynę złożonej korekty zainteresowany wskazał niewypłacenie wynagrodzenia za 2014 rok.

(korekta – k.39-40)

Zainteresowany sporządzał listy płac za okres od sierpnia 2014 roku do października 2015 roku wskazując wynagrodzenia ubezpieczonego w 2014 roku w wysokości 1.680 zł, w 2015 roku 1.750 zł. Ubezpieczony nie potwierdził otrzymania wynagrodzenia na listach płac.

(listy płac – k.48-60)

22 czerwca 2017 roku ubezpieczony złożył pozew przeciwko zainteresowanemu o zapłatę wynagrodzenia za okres od sierpnia 2014 roku do grudnia 2015 roku w kwocie 24.150 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od daty płatności poszczególnych świadczeń.

(kopia pozwu – k.150-156)

Ubezpieczony nie otrzymał wynagrodzenia za okres od sierpnia 2014 roku do października 2015 roku.

(zeznania ubezpieczonego min.00:04:51-00;10:22, zeznania zainteresowanego min.00:17:11-00:23:41 protokół z 10.07.2019 r.)

Zainteresowany opłacał składki na ubezpieczenia społeczne za ubezpieczonego do sierpnia 2015 roku.

(zeznania zainteresowanego min.00:13:07-00:17:11 protokół z 10.07.2019 r.)

W dniu 10 lutego 2016 roku zainteresowany złożył korektę deklaracji ubezpieczeniowych za ubezpieczonego za okres od stycznia 2014 roku do sierpnia 2015 roku, wskazując iż podstawa wymiaru składek za ten okres wynosi 0,00 zł.

(deklaracje – k.249-268)

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny między stronami. Istotne w sprawie okoliczności zostały ustalone na podstawie zeznań ubezpieczonego i zainteresowanego, którzy byli zgodni co do tego, że ubezpieczony w spornym okresie nie otrzymał wynagrodzenia oraz dowodów z ww. dokumentów.

W toku postępowania ubezpieczony ani zainteresowany nie przedstawili dokumentów z których wynikałoby, że ubezpieczony otrzymał wynagrodzenie w spornym okresie.

Zainteresowany składał deklaracje ubezpieczeniowe za ubezpieczonego, opłacał należne składki, jednak jak wynika z zeznań stron nie wypłacał wynagrodzenia. Co więcej, zainteresowany złożył korektę deklaracji ubezpieczeniowej jak i deklaracji podatkowej.

Inne fakty, które wynikają z zeznań stron jak i świadka J. B., a dotyczące konfliktu pomiędzy zainteresowanym i ubezpieczonym, rzeczywistego wykonywania pracy nie mają znaczenia dla niniejszego postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

W niniejszym postępowaniu kwestią sporną była określona przez organ rentowy podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne S. J. (1) z tytułu zatrudnienia u płatnika składek R. L. za okres od sierpnia 2014 roku do października 2015 roku w kwocie 0,00 zł.

Twierdzenia stron wykraczające poza zakres zaskarżonej decyzji, wobec niekwestionowania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych tytułu do ubezpieczeń społecznych, nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Zgodnie z treścią art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2019 roku, poz. 300) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Zgodnie z definicją określoną w art. 4 punkt 9 ww. ustawy przychodem z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy jest przychód zgodnie z przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Przychodem w rozumieniu art. 11 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity Dz.U. z 2019 roku, poz. 1387) są otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń. Za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy omawiana ustawa uważa wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależne od tego, czy ich wartość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych (art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych).

Reasumując przychodem, od którego wymierzana jest w myśl art. 18 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych składka na ubezpieczenia społeczne, są wszystkie otrzymane lub postawione do dyspozycji należności przysługujące pracownikowi, wymienione w katalogu art. 12 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, chyba że zostały wyłączone z podstawy ustalania składek, a także należności z innych tytułów, jeżeli zostały włączone do podstawy wymiaru składki.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe (art. 20 ust. 1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

Zgodnie z treścią art. 81 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2019 roku, poz. 1373) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a, d-i i pkt 3, 11 i 35, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 5, 6 i 10.

Podstawową kwestią wynikającą z wyżej przytoczonych przepisów i decydującą o rozstrzygnięciu sprawy było ustalenie czy ubezpieczony S. J. (1) za okres od sierpnia 2014 roku do października 2015 roku osiągnął przychód ze stosunku pracy.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego – zgodnych zeznań ubezpieczonego i zainteresowanego wynika, iż w spornym okresie ubezpieczony nie osiągał żadnego przychodu ze stosunku pracy – nie otrzymał wynagrodzenia, środki te nie zostały również pozostawione do jego dyspozycji.

Sąd podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 8 stycznia 2007 roku (I UZP 5/06), że podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracownika jest wypłacone mu w danym miesiącu kalendarzowym wynagrodzenie wraz z tymi składnikami i świadczeniami, które z mocy § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. nr 161, poz. 1106 ze zm.) nie są wyłączone z podstawy wymiaru składek. Wynagrodzenie wypłacone przez pracodawcę z opóźnieniem wykazywane jest w raporcie za ten miesiąc, w którym zostało wypłacone i wówczas staje się podstawą wymiaru składek. Podobnie w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 10 września 2009 roku (I UZP 5/09) Sąd Najwyższy zauważył, że przychód z tytułu wynagrodzenia za pracę - zgodnie z ogólnymi zasadami określonymi w art. 11 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych - powstaje z chwilą jego otrzymania lub postawienia do dyspozycji. Stąd też wynagrodzenie będzie dla pracownika przychodem tego roku podatkowego, w którym zostało otrzymane, choćby nawet dotyczyło ono roku poprzedniego. Tak więc definicja zawarta w art. 11 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych ma zastosowanie do przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia pracowników w takim zakresie, w jakim określa on jako przychód wynagrodzenie i inne świadczenia ze stosunku pracy wypłacone pracownikowi. W konsekwencji, nie są przychodami w rozumieniu zarówno tego przepisu, jak i art. 18 ust. 1 ustawy ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wierzytelności, nawet wymagalne. Nie jest dopuszczalne uwzględnianie w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników jakichkolwiek należności, które nie stały się przychodem ze stosunku pracy w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. Przychód powstaje dopiero w momencie jego rzeczywistego otrzymania lub postawienia do dyspozycji.

Należy także wskazać, iż następstwem regulacji zawartej w art. 18 ust. 1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest przepis § 2 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru zobowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 78, poz. 468), zgodnie z którym dla każdego ubezpieczonego, dla którego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, płatnik składek w imiennym raporcie miesięcznym i imiennym raporcie miesięcznym korygującym sporządzonym za tego ubezpieczonego oraz w deklaracji rozliczeniowej i deklaracji rozliczeniowej korygującej uwzględnia należne składki na ubezpieczenia społeczne od wszystkich dokonanych lub postawionych do dyspozycji ubezpieczonego wypłat – od pierwszego do ostatniego dnia miesiąca kalendarzowego, którego deklaracja dotyczy – stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, z uwzględnieniem ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Przepis ten rozstrzyga, że w dokumentach rozliczeniowych należność pracownika z tytułu stosunku pracy może być dla celów ubezpieczeniowych uwzględniona w podstawie wymiaru składek dopiero w miesiącu, w którym została wypłacona lub postawiona do dyspozycji pracownika. Jeżeli w danym miesiącu brak było przychodu z tytułu wykonywania pracy w ramach stosunku pracy w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, to brak było również podstawy wymiaru składek. Tym samym opłacone składki na ubezpieczenia nie były należne i nie powstała wierzytelność z tytułu składek.

W kontekście powyższych uchwał oraz późniejszych wyroków Sądu Najwyższego (miedzy innymi z dnia 10 sierpnia 2010 roku, I UK 61/10; z dnia 3 listopada 2010 roku, I UK 134/10; z dnia 3 lutego 2012 roku, I UK 256/11; także wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 8 marca 2018 roku, III AUa 2348/17) należy przyjąć, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników stanowi wynagrodzenie wypłacone im w danym miesiącu kalendarzowym wraz z tymi składnikami i świadczeniami, które z mocy przepisów szczególnych nie są wyłączone z podstawy wymiaru składek. Wynagrodzenie wypłacone pracownikowi przez pracodawcę z opóźnieniem wykazywane jest natomiast w indywidualnym raporcie miesięcznym składanym za ten miesiąc, w którym zostało faktycznie wypłacone i wówczas staje się podstawą wymiaru składek (wyrok Sądu Najwyższego z 2 lipca 2009 roku, II BU 29/08).

W świetle przedstawionych wyżej reguł, rację ma organ rentowy twierdząc, iż nie jest dopuszczalne uwzględnianie w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników jakichkolwiek wierzytelności, które nie stały się przychodem ze stosunku pracy, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. Przychód powstaje bowiem dopiero w momencie jego rzeczywistego otrzymania lub postawienia do dyspozycji.

Skoro podstawę wymiaru składek stanowi przychód (art. 18 ust. 1 w związku z art. 4 pkt 9 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), to w sytuacji gdy pracodawca R. L. nie wypłacił S. J. (2) wynagrodzenia ani nie pozostawił go do dyspozycji pracownika, to nie ma podstawy wymiaru składki. Co więcej, zainteresowany dokonał w dniu 16 lutego 2016 roku korekty deklaracji ubezpieczeniowych wskazując, iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za sporny okres wynosi 0,00 zł.

Na marginesie należy wskazać, iż wynik postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w Skierniewicach o zapłatę wynagrodzenia nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, bowiem w przypadku wypłaty zasądzonego wynagrodzenia, będzie ono stanowiło podstawę wymiaru składek w tym miesiącu, w którym zostanie wypłacone.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zasądzając od ubezpieczonego jako przegrywającego sprawę na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wysokość kosztów procesu została ustalona na podstawie § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ubezpieczonego.

9 września 2019 roku